

Lietuvos Respublikos Vyriausybės Peticijų komisijai

2023 11 17
NSMOT 13/23

DĖL GYVENIMO ĮGŪDŽIŲ BENDROSIOS PROGRAMOS IŠBRAUKIMO IŠ PRIEŠMOKYKLINIO, PRADINIO, PAGRINDINIO IR VIDURINIO UGDYMO BENDRŲJŲ PROGRAMŲ SĄRAŠO

Nacionalinis skurdo mažinimo organizacijų tinklas, įsigilinęs į Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos pristatytą Gyvenimo įgūdžių bendrosios programos (toliau - GĮP) turinį, nepritaria A. Rusteikos ir kitų peticijoje (2023.09.15 nr. PC-26) išdėstytų prašymų ir siūlymų dėl Gyvenimo įgūdžių bendrosios programos išbraukimo iš Priėmimo, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrųjų programų sąrašo.

Vaikai iki 18 m. yra viena iš labiausiai pažeidžiamų grupių Lietuvoje, kurios teisių užtikrinimas ir apsauga reikalauja ypatingo dėmesio. Eurostato duomenimis, 22,4 proc. vaikų iki 18 m. gyvena skurdo rizikoje ar socialinėje atskirtyje. Dėl riboto savarankiškumo kiekvienas vaikas iš esmės gali būti pažeidžiamas, vis dėlto, skurdą ir socialinę atskirtį patiriantys vaikai susiduria su itin skaudžiomis problemomis. Pasitaiko atvejų, kai vaikai auga nesaugioje aplinkoje, nėra atliepiami jų poreikiai, nesprendžiami sveikatos ar psichologiniai iššūkiai, jais nesirūpinama. Šios problemos šiuo metu nėra sprendžiamos efektyviai, o žalojanti aplinka neleidžia vaikui išmolti saugumo įgūdžių, įgauti savarankiškos patirties, tinkamą sveikatos ir socialinį ugdymą, apriboja bendravimą su kitais paaugliais ir suaugusiais.

Peticijoje pagrindinis dėmesys skiriamas tik lytiškumo ugdymo klausimui ignoruojant kitas GĮP temas, netiksliai ir melagingai pateikiama informacija, kad šioje programoje lytiškumo ugdymas bus vykdomas tik pagal LGBT, translytiškumo ir genderizmo ideologines nuostatas. Tuo metu, GĮP integruoja kitas nepaprastai svarbias vaikams ir jaunimui temas: socialinį ir emocinį ugdymą, sveikatos ugdymą, psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevenciją, patyčių ir smurto prevenciją, žmogaus saugą, saugų eismą, pirmąją pagalbą, lytiškumo ugdymą, psichinės sveikatos stiprinimą, lyčių lygybę, pagarbių santykių kūrimą, žmogaus teises ir kitas. Šios temos yra ypač svarbios vaikams iš pažeidžiamų šeimų, siekiant parengti juos savarankiškam ir sąmoningam gyvenimui visuomenėje, ugdyti jų socialinius įgūdžius, tarpusavio bendradarbiavimą, emocinį raštingumą, taip pat, mokslu grįstais šaltiniais užpildyti lytiškumo ugdymo ir kitų sričių lavinimo spragas.

Vaikams, patiriantiems skurdo ir socialinę riziką, įprastai yra teikiamos socialinės paslaugos, tačiau socialinės paslaugos toli gražu neapima visų svarbių gebėjimų, todėl holistinė prieiga, kai pasitelkiant abi sistemas - švietimo ir socialinės apsaugos - būtų ugdomi įgūdžiai, ženkliai labiau įgalintų vaikus užaugti savarankiškiems ir gebantiems kritiškai mąstyti.

Raginame LRV Peticijų komisiją nepritari pateiktai peticijai.

Direktorė Aistė Adomavičienė